

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 294/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. U., P., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46, čl. 47, čl. 48, čl. 49 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prievidza v konaniach vedených pod ČVS: ORP-2748/1-OSV-PD-2006 a ČVS: ORP-936/PD-PD-2011 a postupom Okresnej prokuratúry Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 2/11 a jej uznesením zo 6. apríla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. U. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júna 2011 doručená sťažnosť P. U., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46, čl. 47, čl. 48, čl. 49 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“), základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prievidza (ďalej len „OR PZ“) v konaniach vedených pod ČVS: ORP-2748/1-OSV-PD-2006 a ČVS: ORP-936/PD-PD-2011 a postupom Okresnej prokuratúry Prievidza (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 2/11 a jej uznesením zo 6. apríla 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 9. decembra 2006 podal trestné oznámenie na neznámeho páchatel'a, na základe ktorého OR PZ uznesením ČVS: ORP-2748/1-OSV-PD-2006 z 26. januára 2007 začalo podľa § 199 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) trestné stíhanie pre prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

Uznesením OR PZ vydaným 28. marca 2007 bolo trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavené, lebo skutok, pre ktorý bolo začaté, nie je trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ riadny opravný prostriedok (sťažnosť) nevyužil.

Sťažovateľ prostredníctvom svojej zástupkyne 4. januára 2011 podal okresnej prokuratúre ďalšie trestné oznámenie, ktoré bolo 18. februára 2011 doručené na vybavenie OR PZ. Vzhľadom na zistenie, že nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku, OR PZ uznesením ČVS: ORP-936/PD-PD-2001 z 18. marca 2011 trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona odmietlo podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

Proti tomuto rozhodnutiu OR PZ podala zástupkyňa sťažovateľa sťažnosť, o ktorej okresná prokuratúra rozhodla uznesením č. k. 1 Pn 2/11-9 zo 6. apríla 2011 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

Podľa názoru sťažovateľa «odmietnutie dôsledného prešetrenia... 1. a 2. trestného oznámenia OR PZ a „konečné“ zamietnutie sťažnosti na uzn. poverenej príslušníčky PZ... prokurátorom OP zo dňa 6. 4. 20011 je v rozpore s ústavnými právami sťažovateľa v zm. čl. 127 ods. 1, 2 úst.»

Sťažovateľ ďalej uvádza: «Vo veci 1. trestného oznámenia... poverený príslušník... konal v zmysle zákona, no nesprávne vyhodnotil skutkový stav a trestné stíhanie zastavil; Prokuratúra – ochrankyňa práva – bola nečinná.

Vo veci 2. trestného oznámenia poverená príslušn. obvodu odd. PZ zástupkyňu sťažovateľa síce predvolá, spíše s ňou „zápisnicu“, aj dokonca „založí“ do spisu, čo zástupkyňa sťažovateľa jasne a zrozumiteľne prinesie napísané – VYJADRENIA ku všetkým „dôkazom“... z predchádzajúceho konania..., no doslova ich ignoruje; výsledkom jej „práce“ je uznesenie, ktoré vytvorila na základe vyšetrovania svojho kolegu... trestné oznámenie odmieta, skôr ako by začala svoju úradnú povinnosť – dôsledne vyšetriť 2. podanie sťažovateľa. V tomto bola absolútne nečinná. Prokuratúra bola činná v tom zmysle, že zamietla sťažnosť sťažovateľa na uznesenie...

...OP v Priev. však vlastnícke právo sťažovateľa vo veci 1. ani 2. trestného oznámenia neochránila...

Orgánom činným v trestnom konaní a prokuratúre nebol predložený zo strany L., spol. s r. o. jediný relevantný dôkaz..., ktorým by spol. vyvrátila, že násilná výmena zámkov... sa udialo legálnou cestou, resp. nebolo protizákonné. Predložené „dôkazy“... sú irelevantné k meritu sťažovateľovho trestného oznámenia...

Sťažovateľovo právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným (aj nevykonávaným) dôkazom nebolo AKCEPTOVNÉ.

Tvrdenie prokurátora..., že „vysťahovaním veci patriacich P. U. nebol spáchaný prečin krádeže, nakoľko v konaní osôb, ktoré predmetné veci vysťahovali absentuje subjektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu krádeže spočívajúca v úmysle si cudzie veci prisvojiť...“ je viac ako odvážne – nenáležitý – nespravodlivý a neprofesionálny. Stotožnil sa... s polopravdami a klamstvami práv. zástup. bývalého prenajímateľa... Lži právnej zástupkyne orgány činné v trestnom konaní mohli jednoznačne dokázať, alebo vyvrátiť. Neurobili to...

Prokuratúra, resp. polícia zmarila právo sťažovateľa na ochranu proti tomu, kto nezákonne už 54 mesiacov drží sťažovateľov majetok. Sťažovateľ z tohto dôvodu nemôže svoje vlastníctvo držať, disponovať s ním ani brať z neho úžitky...».

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že „*Okresná prokuratúra v Prievidzi v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 2/11-5 (a Obvodné oddelenie Policajného zboru v Prievidzi v konaní vedenom pod sp. zn. ORP-2748/1-OSV-PD-2006 a pod sp. zn. ORP-936/PD-PD-2011)*

a) porušili právo P. U., aby sa jeho vec prerokovala spravodlivo zaručené v čl. 46 – 50 ústavy a bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR

b) porušili právo P. U. na ochranu vlastníckeho práva, zaručeného v čl. 11 ods. 1 Listiny ZPaS

c) porušili právo P. U. na pokojné užívanie majetku, zaručené v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane EP a ZS...“.

Zároveň sťažovateľ požadoval, aby ústavný súd zrušil uznesenie okresnej prokuratúry č. k. 1 Pn 2/11-9 zo 6. apríla 2011 a prikázal jej „*konať tak, aby nedochádzalo k porušovaniu práva na spravodlivý proces, aby i bez ďalších návrhov sťažovateľa vec bola čo najrýchlejšie vyšetrená a rozhodnutá“.*

Napokon sťažovateľ navrhol ústavnému súdu priznať mu finančné zadost'učinenie v sume 54 000 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. ... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti podanej ústavnému súdu je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 11 ods. 1 listiny a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu postupom OR PZ v konaniach vedených pod ČVS: ORP-2748/1-OSV-PD-2006 a pod ČVS: ORP-936/PD-PD-2011 a postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 2/11 a jej uznesením zo 6. apríla 2011.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených základných práv sťažovateľa v konaní vedenom OR PZ pod ČVS: ORP-2748/1-OSV-PD-2006, ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa v tejto časti je podaná oneskorene.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ sťažnosťou podanou ústavnému súdu namieta porušenie svojich práv postupom OR PZ v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-2748/1-OSV-PD-2006, ktoré, ako vyplýva z obsahu sťažnosti a jej príloh, bolo skončené vydaním uznesenia OR PZ z 28. marca 2007. Týmto rozhodnutím bolo trestné stíhanie pre prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru zastavené. Riadny opravný prostriedok proti tomuto rozhodnutiu podaný nebol. Ústavný súd nemal žiadnu pochybnosť o tom, že sťažovateľ už od roku 2007 mal vedomosť o prípadnom porušení jeho základných práv postupom, resp. rozhodnutím OR PZ. Sťažnosť však bola ústavnému súdu doručená až 8. júna 2011 (podaná na poštovú prepravu 6. júna 2011). Je teda zrejmé, že od skončenia namietaného konania OR PZ do podania sťažnosti ústavnému súdu nepochybne uplynula lehota dvoch mesiacov v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako podanú oneskorene.

2. Vo vzťahu k časti sťažnosti týkajúcej sa namietaného porušenia práv sťažovateľa postupom OR PZ v rámci konania o v poradí druhom trestnom oznámení, t. j. v rámci

konania vedeného pod ČVS: ORP-936/PD-PD-2011 je potrebné konštatovať, že v tejto časti je sťažnosť neprípustná. Proti uzneseniu OR PZ z 18. marca 2011 sťažovateľ mal možnosť využiť jemu dostupný riadny opravný prostriedok, podaním ktorého bolo v právomoci, ale zároveň aj povinnosťou okresnej prokuratúry poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa, pokiaľ by dospela k záveru, že k ich porušeniu postupom alebo rozhodnutím OR PZ skutočne došlo.

Ústavný súd zotráva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou na tom, že každý sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov (napr. III. ÚS 152/03, IV. ÚS 126/07).

Vyčerpanie týchto právnych prostriedkov je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05, IV. ÚS 126/07).

Sťažovateľ vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu OR PZ z 18. marca 2011 v konečnom dôsledku tento prostriedok nápravy využil, podal sťažnosť proti uzneseniu OR PZ, ktorým bolo jeho trestné oznámenie odmietnuté, a jeho námietkami sa zaoberala okresná prokuratúra vykonávajúca dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv zaručených mu ústavou a listinou, resp. práv zaručených mu dodatkovým protokolom postupom OR PZ alebo jeho rozhodnutím Trestný poriadok zakladá právomoc príslušnej prokuratúry, čo vylučuje, aby o nej rozhodoval ústavný súd.

Keďže v danom prípade sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv uplatnením právnych prostriedkov nápravy adresovaných orgánom prokuratúry podľa príslušných

ustanovení Trestného poriadku, ústavný súd jeho sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu OR PZ odmietol ako neprípustnú (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

3. Podľa názoru ústavného súdu aj časť sťažnosti sťažovateľa, ktorou namieta porušenie označených základných práv napadnutým postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 2/11 a jej rozhodnutím zo 6. apríla 2011, je neprípustná.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

To znamená, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený

vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na vykonanie ktorých je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu, pričom prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre). Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa

rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich konaniach vyslovil právny názor, že nevyužité podnetu ako prostriedku nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (m. m. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05, IV. ÚS 126/07).

Podľa právneho názoru ústavného súdu podnet v zmysle § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre a opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a právom chránených záujmov (vrátane tých práv, ktoré uplatnil sťažovateľ; m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06, IV. ÚS 126/07). Podnet (opakovaný podnet) zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

Zákon o prokuratúre teda poskytoval sťažovateľovi prostriedok nápravy – podnet a opakovaný podnet (podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre), ktorým sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry v predmetnej veci. Uvedený právny prostriedok umožňoval sťažovateľovi dosiahnuť účinnú nápravu vzhľadom na právomoc prokurátora vyššej inštancie záväzným pokynom nariadiť prijatie efektívnych opatrení v predmetnej veci aj napriek doterajšiemu postupu okresnej prokuratúry, ak by na základe podnetu sťažovateľa dospel k záveru, že označené rozhodnutie okresnej prokuratúry, príp. postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, bol v rozpore so zákonom.

Vyčerpanie týchto právnych prostriedkov je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05, IV. ÚS 126/07).

Ústavný súd z obsahu sťažnosti ani z jej príloh nezistil, že by sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu vyčerpал proti napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu základných práv alebo slobôd účinne poskytoval a poskytuje. A ak by tak aj urobil, v sťažnosti podanej ústavnému súdu prípadné vybavenie jeho podnetu nenamietal.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľ ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu mal využiť iný právny prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu práva účinne poskytuje, v danom prípade podnet v zmysle citovaných ustanovení zákona o prokuratúre. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako neprípustnú podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

4. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré sťažovateľ v sťažnosti zvlášť zvýraznil, má ústavný súd potrebu uviesť, že zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

V súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 298/06, II. ÚS 250/09) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že všetky namietané konania, t. j. tak konanie vedené OR PZ, ako aj konanie vedené okresnou prokuratúrou boli skončené najneskôr 6. apríla 2011.

Sťažnosť sťažovateľa podľa čl. 127 ods. 1 ústavy bola ústavnému súdu doručená 8. júna 2011, teda evidentne potom, ako boli namietané konania skončené. Takže v čase podania sťažnosti ústavnému súdu orgány činné v trestnom konaní nemohli ovplyvniť plynulosť priebehu už skončených konaní, a teda ani porušiť označené základné právo sťažovateľa, pretože zastavením konania (v prípade konania OR PZ vedeného pod ČVS: ORP-2748/1-OSV-PD-2006), resp. zamietnutím sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bolo trestné oznámenie sťažovateľa odmietnuté, orgány činné v trestnom konaní (v konaní pred začatím trestného stíhania) vykonali všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa v označenom konaní. Ďalšie úkony alebo postupy už orgány v tomto štádiu nemohli vykonávať, a preto bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha orgánov činných v trestnom konaní (OR PZ a okresnej prokuratúry) pri odstraňovaní právnej neistoty skončila vydaním rozhodnutia, ktorým bola vec skončená, pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov základom pre záver ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľa v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Navyše, vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov poškodeným v trestnom konaní ústavný súd poznamenáva, že účelom, podstatou a zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Ťažiskovým pojmom a komponentom tohto základného práva je to, že jeho ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka, v jeho záležitosti. Súčasne je ústavný súd toho názoru, že uplatnenie tohto základného práva je spojené len s takou vecou (záležitosťou) účastníka konania pred súdom alebo iným orgánom právnej ochrany, ktorej prerokovanie a rozhodnutie je zahrnuté do účelu procesného poriadku, ktorý upravuje postup orgánu verejnej moci pri prerokovaní veci účastníka (napr. I. ÚS 18/06).

V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uplatnenie nároku na náhradu škody poškodeným v rámci trestného konania treba považovať za začatie konania podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Akonáhle poškodený uplatní svoj nárok na náhradu škody v trestnom konaní, je to prekážkou, aby si náhradu škody paralelne uplatnil aj v občianskoprávnom konaní. Preto konanie a rozhodovanie o nároku na náhradu škody v rámci trestného konania vo vzťahu k poškodenému spadá pod ochranu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [ďalej len „dohovor“ (napr. I. ÚS 18/06, IV. ÚS 44/06)].

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí Krumpel a Krumpelová v. Slovensko z 5. júla 2005 (sp. zn. 56195/00) uviedol, že poškodené osoby uplatňujúce si nárok na náhradu škody v trestnom konaní majú nárok profitovať zo záruk čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože takéto konanie možno považovať za rozhodujúce pre určenie ich „občianskych práv“. Je potrebné poznamenať, že ESLP sa v danom prípade z hľadiska porušenia základných práv sťažovateľov zaoberal ich trestnou vecou, v rámci ktorej nebolo len začaté trestné stíhanie, ale došlo aj ku vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe (napr. III. ÚS 189/06, III. ÚS 324/05).

Z uvedeného vyplýva, že domáhanie sa ochrany práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a teda rovnako základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poškodeným v rámci trestného konania je podmienené tým, aby bol uplatnený nárok na náhradu škody v trestnom konaní, ktoré možno za určitých podmienok považovať za konanie vo veci poškodeného (jeho záležitosti). Podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu. Podľa judikatúry všeobecných súdov, ako aj zo znenia § 46 ods. 3 Trestného poriadku je jednou zo základných podmienok na vyslovenie povinnosti nahradiť škodu, aby poškodený svoj nárok uplatnil voči určitej osobe – obžalovanému. Z uvedeného vyplýva, že vo veci poškodeného sa konanie začína uplatnením si nároku na náhradu škody voči určitej osobe, ktorej určitosť je vyjadrená najskôr vznesením obvinenia.

Vo vzťahu k postupu namietanému konaniu orgánov činných v trestnom konaní je potrebné konštatovať, že v napadnutom konaní nebolo žiadnej konkrétnej osobe vznesené obvinenie a v druhom namietanom konaní vedenom OR PZ pod ČVS: ORP-936/PD-PD-2001 dokonca nebolo ani začaté trestné stíhanie. V tejto súvislosti upriamuje ústavný súd pozornosť na svoju doterajšiu judikatúru, z ktorej treba vyvodiť, že sťažovateľ ako poškodený v trestnom konaní vedenom vo veci bez vznesenia obvinenia (proti konkrétnej osobe) sa nemôže domáhať vyslovenia porušenia základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 212/07, II. ÚS 212/07, III. ÚS 109/06). Až vznesenie obvinenia je teda tým momentom, ktorý dáva poškodenému v trestnom konaní možnosť uplatňovať si ochranu proti konkrétnemu možnému pôvodcovi svojho poškodenia, a teda z nej robí „vec“, na prerokovanie ktorej bez zbytočných prietáhov má nárok v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Základné právo poškodeného v trestnom konaní na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je preto uplatniteľné až po vznesení obvinenia voči konkrétnej osobe (napr. III. ÚS 109/06, I. ÚS 18/06).

Ústavný súd vzhľadom na už citovanú judikatúru, z ktorej treba vyvodit', že sťažovateľ ako prípadný poškodený v trestnom konaní vedenom vo veci bez vznesenia obvinenia sa nemôže domáhať vyslovenia porušenia základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov, sťažnosť mohol odmietnuť aj ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V konečnom dôsledku ústavný súd poznamenáva, že konanie o prvom trestnom oznámení sťažovateľa trvalo o niečo viac ako 3 mesiace (od 9. decembra 2006 do 28. marca 2007) podobne ako konanie o v poradí druhom trestnom oznámení (od 4. januára 2011 do 6. apríla 2011). Už len samotná dĺžka týchto konaní vypovedá o tom, že v týchto konaniach nemohlo dôjsť k takým kvalifikovaným priet'ahom, ktoré by boli spôsobilé vyvolať porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v zmysle ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažnosť sťažovateľa je teda v tejto súvislosti zjavne neopodstatnená.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, neprichádzalo do úvahy rozhodovať o jeho ďalších požiadavkách (zrušiť rozhodnutie okresnej prokuratúry zo 6. apríla 2011, prikázať okresnej prokuratúre konať vo veci, priznať mu finančné zadost'učinenie), rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, ku ktorému v prípade sťažovateľa nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2011